

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет Міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Національному Авіаційному Університеті». Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити. Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науковопедагогічного працівника. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Розглянути методику викладання перекладу як науку, її завдання, методи дослідження, зв'язок з іншими науками та зміст перекладу як об'єкта навчання.
2. Ознайомитися з психолінгвістичними, психологічними, методичними, лінгвістичними та соціолінгвістичними основами змісту навчального предмету «Теорія та практика перекладу».
3. Ознайомитися з психолінгвістичними, психологічними, методичними, лінгвістичними та соціолінгвістичними основами змісту навчального предмету «Теорія та практика перекладу».
4. Вивчити шляхи формування компетентності письмового перекладу та її контролю.
5. Вивчити шляхи формування компетентності усного перекладу та її контролю.
6. Ознайомитися з принципами організації та забезпечення формування фахової компетентності перекладача у вищих закладах освіти.

Вимоги до студентів:

1) *В межах першого завдання* студенти мають самостійно з'ясувати зміст поняття «Теорія та практика перекладу», принципи, методи і засоби викладання перекладу, а також компоненти змісту процесу викладання перекладу. Студенти також мають ознайомитися із методами дослідження у методиці викладання перекладу, їхніми етапами та параметрами, за якими конкретизується модель навчання, принципами формулювання гіпотези дослідження та її експериментальної перевірки, способами забезпечення безпосереднього зв'язку між незалежною та залежною змінними, методами обробки даних та формулювання висновків дослідження; встановити зв'язки методики викладання перекладу з іншими науками.

2) *В рамках другого завдання* студенти мають самостійно ознайомитися з психологічними (зміст процесу перекладу, роль внутрішнього мовлення, механізм перекладності, патерни переносу, етапи розвитку природженої здатності до перекладу, стратегії та прийоми перекладу природних білінгвів, зміст поняття «переклад» як виду діяльності та система навичок і умінь, на якій вона ґрунтується), перекладознавчі (різновидності перекладу з точки зору їх мети та зорієнтованості, причини превалювання орієнтації на поверхневу структуру на початкових етапах, співвідношення понять «значення» і «смысл», проблеми передачі імплікатур тексту оригіналу у тексті перекладу, способи перекладу, їх зміст та співвідношення), психолінгвістичними (зміст процесів перекладу та одномовної комунікації, етапи процесу перекладу, поняття «локальна стратегія перекладу» та «глобальна стратегія перекладу», «рівень перекладу» та «одиниця перекладу», типології перекладацьких труднощів, джерела перекладацьких труднощів), лінгвістичними (розбіжності в категоризації, роль контрастивного аналізу, розбіжності граматичних та лексичних систем в різних мовах, способи передачі фразеологічних одиниць), соціолінгвістичними (проблема фонових знань) основами методики викладання перекладу.

3) *В рамках третього завдання* студенти мають самостійно ознайомитися із змістом терміна «компетентність» стосовно методики навчання перекладу, підходами до визначення компонентного складу перекладацької компетентності, її компонентами (мовна, мовленнєва, білінгвальна, предметна, перекладацька, психофізіологічна, особистісна, пошукова, стратегічна); термінологія і переклад; загальні підходи до типології вправ для навчання перекладу; структура системи вправ (типи її підсистем); підготовчі вправи, вправи для формування перекладацьких навичок, вправи для розвитку перекладацьких умінь; загальні чинники, які має враховувати система вправ для навчання перекладу.

4) *В рамках четвертого завдання* студенти мають самостійно ознайомитися з головними принципами навчання

письмового перекладу, його видами та етапами еквівалентного його різновиду; види підготовчих вправ, їхня мету і зміст; етапи та підетапи аналізу тексту оригіналу; навчання розпізнавання головної та другорядної інформації тексту оригіналу; параметри доперекладацького аналізу тексту оригіналу; етапи та підетапи породження тексту перекладу; загальне спрямування занять з навчання письмового перекладу; вибір одиниці перекладу в еквівалентному письмовому перекладі; етапи та підетапи редагування тексту перекладу; навички та уміння етапу редагування тексту перекладу; вправи для формування умінь редагування тексту перекладу; оцінювання тексту перекладу. 5) *В рамках п'ятого завдання* студенти мають самостійно ознайомитися з принципами навчання усного перекладу; зміст етапів та підетапів усного перекладу у комунікативній моделі переклад та в теорії діяльності; навички та уміння, спільні для усіх видів усного перекладу; навички та уміння усного перекладу з аркуша; навички та уміння усного послідовного перекладу; перекладацький скоропис: «орієнтація на глибинну структуру ТО», «принцип вертикалізму у записах» та «щільність записів»; навички та уміння синхронного перекладу; оцінювання усного перекладу. 6) *В рамках шостого завдання* студенти мають самостійно ознайомитися з принципами архітекtonіки навчального плану для спеціальності «Переклад»; визначення послідовності вивчення дисциплін, що входять до начального плану, зміст порівняльних дисциплін; переваги та недоліки різних варіантів послідовності видів перекладу у навчанні; послідовність сфер, на матеріалі яких доцільно навчати практики перекладу; частотність та зміст контрольних занять в процесі навчання практики перекладу; співвідношення занять з практики усного та писемного мовлення, а також дисциплін теорії та практики перекладу протягом усього курсу навчання.

Форми контролю та критерії оцінювання. Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, контролюються на початку кожної лекції (виступи студентів, здача письмових домашніх робіт), а також включаються в тестові завдання для оцінювання роботи студентів у семестрі, та в білети для оцінювання на семестровому екзамені. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Список літератури:

1. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю “Переклад” / Л.М.Черноватий. - Вінниця : Нова Книга, 2013. — 376 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. - СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Академия, 2004. - 352 с. - Библиогр. : с. 340-343.
3. Зінукова Н.В. Усний переклад у зовнішньоекономічній сфері: теорія і методика навчання магістрів-філологів: монографія. - Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. - 424 с. 4. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Учеб. пособие. - М.: ЗТС, 2002. -Глава 4. Теоретические основы методики обучения переводу. - с.317- 406.
5. Латышев Л.К. Технология перевода: Учеб. пособие по подготовке переводчиков (с немецкого языка). - М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. - 280 с.
6. Ольховська А. С. Розвиток фахової компетентності магістрів-перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: теорія і практика. - Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2017. - 412 с.